

ПОНЯТТЯ І ВИЗНАЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Термін «біологічний актив» в Україні було введено в листопаді 2005 році з розробкою проекту П(С)БО 30 «Біологічні активи». До цього в практиці бухгалтерського обліку про біологічні активи не згадувалося. Проект П(С)БО 30 «Біологічний актив» набув чинності з 1 січня 2007 року, після чого почали діяти нові підходи щодо ведення обліку у сільському господарстві. Метою є визначити економічну сутність поняття «біологічний актив».

Питання сутності та обліку біологічних активів досліджували: Богданюк О. В., Жук В. М., Кузьмович П. М., Огійчук М. Ф., Перевозник Н. В., Сук Л. К. та інші вчені. Але питання щодо визначення поняття біологічних активів на сьогодні залишається дискусійним. Відповідно до П(С)БО 30 біологічний актив – це тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди. При цьому біологічні перетворення — це процес якісних і кількісних змін біологічних активів [6]. Для уточнення визначення поняття проаналізуємо погляди різних науковців у таблиці 1.

Таблиця 1

Економічна сутність «біологічний актив»

Автор	Визначення
Богданюк О. В. [1]	На макро- рівні: біологічні активи – це частина національного багатства країни, на які встановлено право власності та які реалізують свої функції: ресурсну, екологічні послуги, забезпечення продовольством та підвищення добробуту населення. На мікро- рівні: біологічні активи – біологічні активи це – природні ресурси які використовуються в сільському господарстві, контролюються підприємством ,здатні до біологічної трансформації, результатом якої є отримання додаткових біологічних активів та біологічно повноцінної, екологічно безпечної продукції.
Жук В. М [2]	Біологічні активи – живі організми (тварини та рослини), які вирощуються підприємством з метою отримання сільськогосподарської продукції або утримуються ним з метою отримання інших вигід.
Кузьмович П. М. [3]	Біологічні активи – це сукупність біологічних ресурсів, що достовірно оцінені, контрольовані та ідентифіковані підприємством, які в процесі біологічних перетворень здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові

	біологічні активи, а також приносити в іншій спосіб економічні вигоди.
Огійчук М. Ф. [4] Перевозник Н. В. [5]	Біологічний актив – живі рослини, тварини , а також інші біологічні ресурси контрольовані підприємством, які в процесі біологічних перетворень здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або інші біологічні активи, а також приносити в іншій спосіб економічні вигоди.
Сук Л. К. [7]	Біологічні активи – це «явище життя», тобто живі тварини або рослини, які здатні до біологічної трансформації. Вони можуть забезпечувати процес виробництва нових неживих продуктів.

Згідно таблиці 1, бачимо наскільки різноманітні твердження з визначення економічної категорії біологічних активів, але всі вони так чи інакше спираються на П(С)БО 30. Дослідивши думки та виокремивши певні головні аспекти можна дати наступне узагальнене визначення біологічних активів як природних ресурсів, що виступають у формі тварин та рослин в процесі використання яких підприємство отримує сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, що в кінцевому результаті призведе до отримання доходу та інших економічних вигід.

На думку Н.В. Перевозник [5], визначення біологічних активів для аналітичного обліку в межах «рослина або тварина» досить вузьке і потребує значного уточнення та пояснення. А також, слід враховувати, що біологічні активи – це живі організми, які розвиваються за законами природи [6]. Згідно з визначенням яке зазначено в П(С)БО 30 «Біологічні активи», біологічний актив – це «явище життя», тобто живі тварини або рослини, які здатні до біологічної трансформації. Вони можуть забезпечувати: процес виробництва нових неживих продуктів, процес відтворення нових живих тварин. З плином часу біологічні активи можуть поліпшувати свої якості або їх погіршувати. У сільському господарстві живі організми створюються лише в результаті здійснення господарських фактів. Такими фактами є біологічні процеси. Ці процеси є основною характеристикою біологічних активів. Біологічний процес слід розглядати як кількісні і якісні зміни біологічних активів. В результаті одні біологічні активи відрізняються від інших як додаткові: приріст живої маси тварин, розмноження через насіння, через ікру, і так далі.

Узагальнюючи викладене, визначення біологічних активів за несистемним підходом можна сформулювати так: біологічні активи – це тварини і рослини як результати минулих біологічних процесів, що контрольовані й ідентифікуються підприємством, які можуть бути використані в його діяльності, передані у використання іншим або відчужувані для отримання економічних вигод, а їх вартість може бути достовірно визначена.

Література:

1. Богданюк О.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління біологічними активами садівництва: бухгалтерський облік, аналіз та аудит: // О. В. Богданюк. – К. : НУБПУ, 2011. – 21 с.
2. Жук В.М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі

економіки : Монографія // В. М. Жук – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 648 с.

3. Кузьмович П.М. Поняття біологічних активів та їх класифікація: Облік і фінанси АПК // П.М. Кузьмович – 2010. – №4. – С.32 – 37.

4. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік в сільському господарстві в первинних документах і проводках / М.Ф. Огійчук, В.М. Пархоменко – Х.: Фактор, 2008. – 480 с.

5. Перевозник Н.В. Біологічні активи як обліково – аналітична та економічна категорія: Формування ринкових відносин в Україні // Н.В. Перевозник– №6 (73). – С.115-118.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 № 790 // [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://minfin.gov.ua>.

7. Сук Л.К. Первинний облік біологічних активів: Бухгалтерія в сільському господарстві / Сук Л.К. - 2009.- №12. - с. 36-44.